

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DUA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Rosz ágyu, jó puskapor.

Ugron Gábornak a képviselőház szombati ülésén a kormány elnökhöz intézett interpellációját nem csak parlamenti és politikai körökben, hanem országos méltó feltűnést keltetett.

Minden egyes kérdése, melyet a közös hadügyi kormány gazdálkodását illetőleg a kormány elnökhöz intézett élesen jellemzi azt a hebehurgyaságot, melylyel a közös hadügyi kormányzat a hadsereg felszerelése és harcképességének fokozása tárgyában eljár, s melylyel a nemzetek verejtékes munkája árán megszerzett és a közormányzat által kipréselt milliókat czél-talanul elfecsérel.

Az Ugron Gábor által felvetett kérdések egyenként és összeségükben oly kiáltó példát szolgáltatnak a közös katonai gazdálkodásról, a mely a magyar kormány és politikai köröket a legteljesebb aggodalommal töltheti el az iránt, hogy a delegációk által évenként megszavazott milliókat a közös hadügyi kormány minő lelkiismeretlenség és meg gondolatlan módon pazarolja, s ama milliók tekintélyes részét a szó szoros értelmében sárba dobja.

Ugron Gábor kérdéseiből megtudható az, hogy a közös hadügyi kormány a tavaly kért milliókkal hozzáfogott a füsttelen lópor gyártásához.

Megelőző években ismét tömegtelen milliókat fektettek be új szerkezetű ágyukba. Csináltattak is egy csomó ilyen ágyut drága pénzben.

Ekkor elhitették a delegációk és közvéleménnyel, hogy a hadsereg harcképességének megerősítése czéljából volt szükség a régi ágyuk kicserélésére.

A delegátusok elhitték és megszavazták a milliókat.

Mikor a múlt évben Bauer báró a füstnélküli lóporra kérte a milliókat akkor is azt hitette el, hogy ha ilyen puskapora lesz az osztrák, vagy ha úgy tetszik — a közös hadseregnek, akkor bátran nézhetünk a jövő elé, mert ezzel a puskaporról még az ördögöt is pokolba lehet kergetni.

A megszavazott és tényleg kifizetett milliókkal Bauer báró csináltattott egy csomó ilyen ördögös puskaport. Meg is próbálták, s úgy találták a szakértők, hogy a Mannlicher, vagy másféle puskák nagyon vigan járnak a füsttelen puskaporról.

Később megpróbálták a nem rég készített új ágyukat is ugyancsak ezzel a puskaporról. És kiült, hogy az ágyuk nem sütnék el. A füstnélküli puskapor nem talál az új ágyukhoz. Vagy is kiderült, hogy vagy a puskapor, vagy az ágyuk hasznavehetetlenné. Külön-külön az ágyuk is jók, a puskapor is derekas portéka, de ha a puskaport beleteszik az ágyukba — mind a kettő rosz lesz.

Ergő Bauer urnak most azon kell gondolkoznia, hogy az ágyu rosszabb puskapornál, vagy megfordítva.

És a — mint a hírek tartják — Bauer báró úgy találja, hogy az ágyuk rosszabbak tehát a jó puskaporhoz kell új ágyukat csináltatni.

Egyet gondol tehát a közös Kriegsiniszter, s hogy kárba ne menjen a drága puskapor — csináltat hozzá még drágább ágyukat.

Egy év múlva aztán az fog kiderülni, hogy immár a füstnélküli puskapor vált hasznavehetetlenné, tehát két év múlva kérni fog újabb milliókat az új ágyukhoz alkalmas új puskapor gyártására.

Ezeket a milliókat aztán a t. cz. delegátus urak pipa szó mellett csendesen megszavazgatják és Bauer ur minden évben előáll az ilyen követelésekkel, mert hiszen minden évben megterem egy bolond technikus, a ki elhitte a hadügyi körökkel, hogy valami ördögös hadiszert talált fel, s mert az osztrák sereg nem a bátor-

sággal, hanem csak efféle ördögös dolgokkal tud tultenni az ellenfelein — lesznek minden évben ilyen kétségbeesítő mulatságos katonai komédiák, a melyek eleszik a népek más nemű szükségletei elől a milliókat.

Kiváncsiak vagyunk: mit fog mondani Szapáry gróf Bauer bárónak ily értelmű ördögös gazdálkodásához.

Baross és a magyar nyelv. Az osztrák-magyar államvasutak magyar vonalának államosításával — mint értesültünk, — sok lényeges változás jár együtt az üzleti elrendezés és kezelés dolgaiban. E változások közt nem legutolsó az sem, mely a hivatalos magyar nyelv érdekében történik. Az osztrák-magyar államvasutársaságnál, de még a magyar államvasutaknál is régóta szokásban volt, hogy külföldi, legfőképp német vasutak hivatala, s még magánemberekkel is németül korrespondáltak. Ez így van még ma is. Most azonban, az államosítás alkalmából Baross miniszter szigorú rendeletet adott ki, mely július 1-től tiltja a német levelezést, az összes németnyelvű üzleti nyomtatványok nyugalomba helyezését rendeli el, sőt a hivatalos helyiségekben megtiltja a hivatalnokoknak a német társalgást.

Politikai hírek.

Választási mozgalom. Mint Mezőtúrról írják, ott vasárnap délelőtt tartotta meg a függetlenségi és 48-as párt képviselőjelöltje dr. Ádám Sándor programbeszédjét, pár ezer főre menő választókörzében. Óriási lelkesedéssel fogadták a jelölt minden egyes kijelentését, főleg a közigazgatás államosítása, az ármentesítő-társulatok visszaélései ellen, az önálló magyar hadsereg, külön vámtérlet, önkormányzat fenntartása mellett igaz szónoki lendülettel előadott programponctok találtak lelkes tetszésre. Ellenjelölt nincs, egyhangú megválasztás bizonyos.

Uj főrendiház tag. A király a főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. t. czikk 5. §-a alapján a minisztertanács előterjesztésére, gr. Szécsen Antal főudvarnagot élethossziglan a főrendiház tagjává kinevezte.

Bauer és a milliók. A bécsi és bpesti félhivatalosok nyakra-főre szepitgetik a közös hadügyi kormány követeléseiről szóló híreket, ámde a szerencsének féltérre mosdása sehogy sem sikerül nekik. Minden szepitgetés dacára annyi bizonyos, hogy Bauer bárónak új követeléseinek vannak és hogy a monarchia két pénzügyminisztere már igéretet is tett azok teljesítésére. Hogy azonban a világ ne essék nagyon kétségbe — a félhivatalos így nyugtatja meg a kedélyeket:

„A közös minisztériumok között a hadügyi költségvetés valószínű emelését illető tárgyalások nem voltak formális(?) értekezletek. E tárgyalásokról jegyzőkönyvet sem vettek fel. A magyar, valamint az osztrák pénzügyminiszter kifejtette, hogy mennyiben óhajtanak eleget tenni (?) a hadügyi kormány követelésének. A közös hadügyi miniszter viszályeséről szóló hírek nem bírnak alappal.”

A képviselőházból.

Bpest. jun. 15

A Ház mai ülésén a közigazgatási javaslat felett folytatták a vitát.

Első szónok Szádovszky József volt ki érdekes beszédben támadta meg a javaslatot.

Szádovszky József szerint a javaslat tárgyalása azt az impressziót kelti, hogy a kormány még az utolsó pillanatokig akarja használni a rendelkezésre álló többséget hatalmának növelésére, mert fél, hogy a jövő választásokból nem tud hasonló nagy s tüskön-bokron át követő többséget szervezni. Igaz, hogy közigazgatásunk rosz, de azaz tette Tisza Kálmán áldatlan kormányzása.

E ház számtalanszor tanuja volt annak, hogy Tisza órákon át védett visszaélő főispánokat, kiknek a neki tett korrupsziókatokon kívül egyéb érdemük nem volt. Tisza azt mondta, hogy mindent elkövet a megye és az önkormányzat megmentésére, de csak

mondta, anélkül, hogy tett volna is valamit.

A megyei intézmény tette lehetővé szabadságharcunk szervezését; nagy elvakultság kell tehát ahhoz, hogy a megyét el akarják törlni, mert a mai viszonyok nem adnak jogot arra a fölvetésre, hogy a megyét többé hasonló szolgálataira ne kell igénybe venni. A megye javítható és fejleszthető; megölni tehát nem szabad. Ha mégis eltörlük, ez azt jelenti, hogy a nemzetet meg akarják fosztani ellenállási képességétől és ki akarják szolgáltatni az osztrák önkénynek.

Idézi Kossuth nézetét, mely abban foglalható össze, hogy inkább ejtené el a saját maga által iniciált miniszteri felelősségről szóló törvényt, semmint feláldozná a megyei önkormányzatot. Majd felolvas egy részletet abból a válaszból, melyet Tisza Kálmán adott gr. Apponynak, midőn ez a közigazgatási javaslat késleltetése miatt taktikával vádolta őt.

Azt mondja Tisza, hogy ha taktikáznia akarna, közvetlenül a választás előtt nyujtana be oly javaslatot, mely a tisztviselők helyzetén javít, megszavaztatná a javaslatot s aztán csakugyan szeretné látni, hogy miként tünnek ki a választások. (Nagy derűség.)

Tehát amit Tisza gunyosan, mint a taktika „non plus ultra”-ját emlegetett, azt Szapáry most komolyan megteszi. (Gróf Károlyi Gábor: Erre mondotta az államtitkár, hogy „uri hunceutság.”) Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem pártolja Szederkényi Nándor határozati javaslatát.

Utánna a mérsékelt ellenzék soraiból Bujanovics Sándor szólalt fel s nyilatkozott a törvényjavaslat elfogadása mellett.

Következett Györy Elek, a ki Ugron Gábor határozati javaslatát fogadta el, s a maga részéről nem terjesztett be határozati javaslatot. Mint mindig, ma is érdekesen és velősen szónokolt.

Végül Szunyogh Szabolcs szólalt fel durva és idétlen beszédben a javaslat mellett.

Györy Elek beszédéből.

A képviselőház tegnapi ülésének főszónoka Györy Elek, pártunk kiváló tagja volt, ki komoly években gazdag és velős beszédben vette alapos kritika alá a javaslatot.

Nagy hatású beszédét rövid kivonatban ezekben adjuk:

Beszédének elején Bujanovicsossal polemizál s aztán áttér a javaslatra. Szerinte a javaslatnak örövendhet Busbach, vagy a hatalmat növelni óhajtó kormány, de mérsékelt ellenzéknek nincs oka, hogy a javaslatot örömmel fogadja. Azok, kik nem adtak a megyének tisztességese ruhát, a kik nem adtak neki tápláló eledelt, most azt mondják, hogy a megye elcsapandó, mert nem való civilizált társaságba.

Hogy a közigazgatást javítani kell senki sem tagadja, de tagadja azt, hogy az államosítás gyógyulásra vezetne. Az államosítás, amint tervezik, centralizáció az önkormányzat némely látszólagos attribútumával, melyek, mint főfogalmevelekedők meztelenséget. Külföldi szaktekintélyre hivatkozni hibáztató, népünk életét, viszonyait és követelményeit kell vizsgálni s a tett tapasztalatok alapján kell hozzájárulni a közigazgatás javításához.

A kormánynak kötelessége lenne törvényelmi alapon tovább építeni a magyar alkotmányos intézményeket, akkor beszélhetne arról, hogy nem rendőrállamot, de magyar államot alapít.

De azok nem beszélhetnek erősítésről és haladásról, a ki az 1848-iki szellemnek mindig hátat fordítanak. Ő jobb szereti ha a tisztviselők némileg a választástól függenek, sem hogy vak rabzsolgál legyenek a hatalomnak. De az áthelyezési jog mellett a kinevezett tisztviselőknek még sokkal rosszabb helyzete lesz, mert az áthelyezés külső Damoklesz-kard, mint bármely választási esély.

Az igazi kormány a népben keresi erejét és erőssé fogja tenni a népet, melyből erejét merítenie kell. A választási visszaélések ellen nincs semmi biztosítékuk a javaslatban sem. A tisztviselők nem korrumpálhatunk ugyanazon területben, de ki biztosít bennünket arról, hogy áthelyeztetve különösen nem fog egyik a másik mellett korrumpálni.

A javaslatot nem fogadja el.

Honvéd ezredek elkeresztelése.

Most, hogy az ezred-szervezet elfogadásával a honvédsereg is megnyerte más hadseregek beosztásának szokott formáját napirendre kerülhet egy közel fekvő kérdés: a honvédezredek elnevezése.

Most még csak számmal vagy a kiegészítési kerülettel jelölve helynével jelölik a honvédségnél az ezredeket, de valószínű, hogy nem maradnak meg ennél a szokásnál, mert Európa legtöbb hadseregében van a számon kívül más neve is az ezreknek.

A honvédezredek elnevezésére figyelemreméltó indítványt tesz a Katonai Lapok-ban Szemcz Emil tartalékos honvéd főhadnagy.

Nagyon szép és kegyelmes volna, — mondja a felszólalás, — ha honvédezredeinket a történelmi múlt hősei után neveznők el. Az egyes ezredek elnevezésénél könnyen lehetne az összeköttetést megtalálni történetünk egy-egy kimagasló alakjával.

Igy pl. a Buda környékéről kiegészített 1. ezred, vagy a kolozsvári 21. ezred viselhetné Hunyadi Mátyás nevét, a székesfehérvári 17. ezred Szent István koronázási városáról az első király nevét, a szegedi 5. ezred Pusztaszer után lehetne Árpád-ezred, a nagyvárad 4. ezred Szent László ezred, a 10 ezred, melyhez Eger is tartozik joggal viselné a hős Dobó nevét, a munkácsi 11. ezred a honfoglalás emlékére a hétvezérnek vagy Álmosnak nevét, a pozsonyi 13. ezred az emlékezőes országgyűlés után lenne Mária Terézia ezred a lévai 14. eredhez kötve volna a drégelyi hősnék emlékezte, a soproni és közzei ezred a hős Juranicsban találna méltó példaképe. A 19. és 20. ezred megörökítené a két Zrinyit stb.

Ép így nevezhetnénk el még ezredeket Attiláról Nagy Lajosról, Hunyady Jánosról, Kapizstrán Jánosról, Dugonicsról, Bercsényiről, Losonczyról.

A modern nevek közül József főherceget s az uralkodóház kiválóbb tagjainak nevét viselhetnék egyes honvédezredek.

Kereskedelmünk bajai.

Ha valaki végigtekint a pazar díszszel felcziczomázott kirakatokon, a szépen kivilágított és izléses berendezésű üzleteken, úgy azt gondolhatja; uram Isten a mai világban mégis csak a kereskedőknek folyik legjobban a sorsuk, kiknek mennyivel jobb dolguk van most, mint rövid pár évtizeddel ezelőtt, mikor a portékát fuvarokkal hozatták és amikor egy moderateur olajlámpa volt a fénynek, luxusnak a netovábbja.

De ez a feltevés teljesen hamis, helytelen és kereskedőink sóvárogva és sóhajtvá gondolnak vissza amaz elmúlt időkre, melyeket nem annyira azért óhajtanak újból átélni, mert valami különös jók voltak, hanem azért, mert a mai üzletviszonyok tartóhatatlan rosszak.

A kereskedő élete ma csaknem tengés. És nem egy eset van, hogy a kereskedő megfeszített munka mellett sem bírja megkeresni azt a keveset, a mi élete fenntartásához szükséges és a vagyont és erőfogyasztó küzdelemben öszszedűl. És ha a nagy közönség szívében a sajnálat egy hurja miatta rezgése is jó, ez érzés csakhamar feledve van és a t. c. publicum türelmetlenül várja az előnyös bevásárlás reményével kecsgető — végeladást.

A bajok szűlőokát a nem kereskedők a kereskedőknek, a kereskedők pedig rendszerint a közönségnek tulajdonítják. Pedig sem az egyik, sem a másik fél nem lehet hibás, mert e tarthatatlan helyzetet ama viszonyok idézték elő, a melynek jó része a kormány, illetve minisztériuma és ennek közegei habár nem rosszándéku, de következményeiben rosz intézkedéseivel idéztetett elő.

Újságzik keretében el se férne az ilyen káros következményt okozó intézkedéseknek hatását egyenként kimutatni és azért a sok közül csak egy kettőt kívánunk megemlíteni, a melyek általános és ismert jellegűek a mellett fognak tanubizonyítást tenni, hogy a fentebb említett intézkedések ássák alá leginkább a magyar detailkereskedelmét fáját.

Sokan azt hiszik például, hogy milyen nagy előny a kereskedőre az, hogy 5 kiló súlyú posta-csomagok is az ország egyik határáról a másikig, sőt még Ausztriába és Németországba is 30, mondj harmincz krajczárért továbbíthatnak. Az általános forgalom tagadhatatlanul hasznát látja ez olcsóságnak, de a honi kereskedők?

Jobb e kérdést felelet nélkül hagyni. Az említett olcsó postai vitelből kiszámíthatatlan előnyököt biztosít az osztrák-né-

met czégeknek és milliókra rug azon árak értéke, a melyek ily módon kerülnek a magyar kereskedők közvetítésének mellőzésével a fogyasztók kezébe. Hamburgból ezer és ezer öt kilós kávéval telt csomag jó a consumersekhez, akiknek elmaradását a magyar gyarmatárú-kereskedő érzi meg. Triestből szint-egy öszönlik a sok déligyümölcsösárka. — Bécsből és az osztrák gyáriparkosoktól meg az a tömegtelen vászon, chiffon, kanavász, szövet és sok, de sokféle divatárú.

Nevezetes a dologban az is, hogy míg a fogyasztó két-három nap alatt birtokába jó a megrendelt portékának és fizet érte harmincz krajczár portót, addig a kereskedő várhat a cammagó teherárú-vonattal jövő szállítmányra nem egyszer hetekig és a szállító költségeivel fizet akkora fuvar, mely a harminczkrajczáros portóval semmikép sincsen összhazasban.

A külföldi czégek, melyek árúikkal a mi kereskedőink rovására előzőnk az országot, több oly előny felett rendelkeznek, a melyek közül egy is elég alkalmas arra, hogy a belföldieket teljesen tönkre tegyék.

A külföldi czégekkel ugyanis rendszerint utánvételt, tehát készpénz fizetés mellett importálnak, miáltal az olcsóbban árusítja portékáit. A magyar kereskedőknek pedig nyakán marad árújának zöme, és a mit elad az is — könnyvén kerül.

SZ. GY.

Párbaj a francziáknál.

A francia irodalom nem szűnik meg egyik érdekesebb művel állni elő a másiknál a párbajt illetőleg.

Ép mostmegjelent egy könyv, „L'es-crime et le duel” (a vivás és a párbaj), melynek szerzői C. Prévost, Páris, leghíresebb vírórmestere és Gaston Jollinet, az ösmert sport-író.

A francia párbajszokások eltérnek a nálunk divóktól. Hogy a fontosabbakat említsem, p. o. a francziáknál mindenki párbaj-képes, ki ellen becsuteltető törvényszéki ítéletek, klubokból való kizáratás vagy beigazolt indelikat eljárás egy előző párbajnál be nem bizonyíthatók.

A hadseregben a közember is párbaj-képes. A kor 80 évvel van megszavazva az öregnek és 21-el a fiataloknak, ezen felül vagy alul senki sem tartozik verekedni. Ugy nevezett elintézetlen ügyek a francziáknál nem léteznek. Az, hogy kihitt-e valaki valakit egy sértésért vagy nem: nem jön tekintetbe; meg a ki nem állás is csak elvettve imputáltatik, akkor t. i. ha a fél durván sértett s vonakodik elégtételt adni.

Becsütletbíróságok (jury d'honneur) Franciaországban ismeretlenek. Ezek helyét az arbitre (döntő) foglalja el. De ez soha sem ítélik a felett hogy párbaj-képes-e valaki vagy nem hanem csak azt mondja meg, hogy ki a sértet fél és van-e helye a párbajnak? Ez a döntő-bírósga rendesen egy emberből áll s s ítéletét nem motívalhatja. Minden más kérdések felett a segédek állapodnak meg, kivéve a fegyvernem megválasztását, mely mindenkor a sértett fél ítélti, ép azért oly fontos annak a körülménynek a megállapítása, hogy ki a sértett fél.

Általánosban be van véve, hogy tettelegesség esetén, mindenkor az a sértett fél a ki az első ütést kapta, ha mindjárt előbb szóval sértett volna is. Tettelegesség esetén rendesen az első lövés is azt illeti, kit megtűtöttek. Hatathós eszköz ez arra nézve, hogy a személyes inzultusok kikérültszenek.

Franciaországban csakis vitórra (épée) vagy pisztolyra verekednek. A kard visszautasítható fegyvernem s csak a lovasszék között járja. Mindazonáltal, kivált idegenekkel szemben, el lehet fogadni, mint ezt Montebello gróf tette herczeg Metternich Rikárd, akkor osztrák nagykövettel. A vitórrévi vívásnál első vére soha, de csakis e két feltétel mellett verekednek a francziák; a tusánakkor lesz vége, ha az egyik fél megsebesülése következtében az esélyek nem volnaek egyenlők — ez az enyhe feltétel; 2. „a tusa mindaddig tart, míg a felek egyike oly helyzetbe nem jut, hogy a vivás lehetetlenné válik számára — ez a nehéz feltétel.

Pisztolybárbajnál mindig vontessövű, czöl-lövő pisztolyokat használnak, czélzombbal. Helyből lönek. A legkisebb distanczia 15, a legnagyobb 35 lépés, — 4 méter véve 5 lépésül. Az ellenfelek vagy kommandóra lépnek, azaz azon idő alatt, míg a segédek egyike három számlál, vagy czélözva 30—60 másodpercen belül.

Ha csak egyszer lönek, szabad nem löni is, vagy a levegőbe löni; de ha többszöri golyóváltás kötetett ki, úgy köteles mindenki a véglovást megelőző lövésig fegyverét az ellenfél felé tartva löni. Az udvariasság megkívánja, hogy az ellenfelek úgy az érkezés, — mint az elmenetelnél kalapjukat megbil-lentsék.

Ime nagyban és egészben a francia párbajszabályok, melyeket körülbelül az egész

külföldi követ. Kivételt képeznek Németországban az úgynevezett Paukeri-ek a tanulók. De ezek nem annyira párbajok mint inkább vivási mutatványok.

A német diákoknak p. o. nem szabad csak fejet vágni s a másóvá menő csapásokat az oldalt álló segédök azonnal felfognak. Innét a sok bőrvágás az arcon, a sok angol-tapasz.

Hajdan midőn a büntetés még oly felle szigorú volt, a tanulók Párisban ugy verekedtek, hogy az ember ballábát egy cölöphöz kötötték, kimérve előbb, hogy a legnagyobb kirohanással se érje el a vitórhegye a középtestet. — Ma a törvényszékek igen enyhítő felfogást tanúsítanak Franciaországban, annyira, hogy a legkomolyabb párbajoknál sem szükséges Belgium vagy Svájcba menni.

Láték és torna.

Mindazon mozgalmak látként, melyek a nagy közönség figyelmét felkeltették, legérdekesebb, legalkalmaszerűbb a testi nevelés ügyének előbbrevitele s annak lényeges reformálása.

Tudjuk azt, hogy minő fáradságos és minő erőmefeszítésbe került a testnevelés uttörőinek míg azt azon uiveaura is emelték a melyen az most áll. — Uttörői azzal a szép reménnyel munkáltak meg a talajt, hogy az abba elvetett nemes mag szép és erőteljes fává fogja kinőni magát s a helyes és czélészertű ápolás és utánjárás után megszereti a talajt s nálunk is meg fog honosulni. — Reményünk bár nem valósult egészen, de nem is hiúsult meg teljesen. A mag kikelt s az örökölt alakot fölvette, de nemesítéséről s szakszerű ápolásáról gondoskodni elfelejtkeztek. Nőtt, erősödött s a peagdosok véleménye után a szülők is kezdtek megbarátkozni az eszmével s mint minden újat pártfogásukba vették. Áldozatokat tettek érte s emeltek költséges csarnokokat részére, dédelgették s majomszeretettel majdhogy meg nem fojtották.

Hozattak ápolásukra híres külföldi ápolókat s mindent elkövettek, hogy hazánkban virágot s utána gyümölcsöt hozzon. — A várt eredmény nem elégitette ki sem a pedagógusok sem a szülők többségét. — Nagyön sokat vártak, keveset kaptak. Kezdték vizsgálni az okokat, s találgatni a módszereket, melyek által más irányban, helyesebb utra lehetne vezetni a testi nevelés ügyét. Az eredmény egy lépéssel előbbre vitte az ügyet akkor, midőn kezdtek belátni, hogy a testi nevelés előbbre vitelének fontos tényezője az „általános kötelezettség” a kormány által törvénybe iktatták. — Évek s évtizedek multak el s az ügy megmaradt a maga stádiumában. Sem a felette nagy érdeklődést, sem a szülők rokonszenvét nem tudta kivívni a maga részére, sőt az idegenkedők táborá évről-évre mindig jobban és jobban szaporodott.

Pedig az ügy érdekében a szakférfiak conferáltak, okokat, módokat hoztak fel, melyekkel előbbre segíteni, megszerettetni akarták azt mindazokkal, kiknek véleményük oda irányult, hogy az igen egyhangú, unalmas és veszélyekkel járó dolog, az idegenből átvett torna rendszer és nem is hoz akkora eredményt, mint a mekkorát vártak tőle.

Bekövetkezett végre a szakférfiak és

pedagógusok közt a harc, kik nyomós argumentumokkal kezdték egymást czáfolni s egyik másik tudósnak fölkállított alapelvét egymásra octogójálni. Az eredmény nem maradt el s a testi nevelés ujorszakot alkotó elvét kimondták. A vita helyes irányba térte a tévelygőket s az eddig idegenkedőket kezdé megnyerni magának, mert mindazon utánzások, melyeket más országoktól vettünk át, saját vérmérsékletünkhöz kezdik alkalmazni s így a helyes irányba térnek s lassan lassan megbarátkoznak azzal az elvvel, hogy egy komoly célját játsza érjünk el.

A vallás- és közoktat. minisztérium ez év folytán az egyes tanintézeteket megke-reste s azoknak elrendelte, hogy a játékokat az eddigiekénél nagyobb figyelembe részesítsék, a helyi viszonyokhoz képest játszótér-eket rendezzenek be, melyeken évenként nyilvános játékokat s versenyeket rendezzenek.

A tornászati azon része, mely által a test szép tartást, ügyes mozdulatokat sajátít el s egy nagyobb tömeg együttes mozgásában jelentékeny részt vesz, s hol az egyéni akarat szilkebb korlátok közé szoríttatik, szóval, hol egy parancsszóra az egyén a többséggel való együttes mozgást végez, a játékok mellett elkerülhetetlen szükséges, mert a játéknál hol az egyéni akaratot csak laza korlátok veszik körül a test általános képzsését nem teljesítik, míg a tornászattal párosítva egy egészet képez.

A magyar vérmérséklethez hiába alkalmazunk oly tornászati sőt még játékok is, a melyek ahoz nem találnak, vagyis a csendesebb vérmérsékletű művelt, európai nemzetek testi nevelési eszközeit s játékeit hiába vennők át, mert az czélhoz nem vezetne.

A testi nevelés ujja alakulásának ideje elérkezett. Alapos átalakulásnak kell alávetni azt, s mindazon dolgokat, melyek nem egyeznek vérmérsékletünkkel mellőznünk kell.

Több időt, jobb indulatot kell szerez-nünk az ügy számára; öbresszük fel növe-deinkben a testgyakorlatok iránti szeretetet s ezzel együtt a még maig is idegenkedő szülők oknéküli aggodásait szállítsuk lehetőleg oly parányira, a mennyire csak lehet. Ezt pedig csak is az által érhetjük el, ha játékaikat minél általánosabbá tesszük. Hiszen egy szülő sem félti, a gyermekét a játéktól, de aggodva gondol arra, hogy gyermekének tornászni kell, ha van kedve, ha nincs.

ALBERT KÁROLY,
tornatanár.

„Otthon.”

Budapest, június 14.

Az Otthon, az írók, hírlapírók és szak-írók új körének a Muzeum-körút 18. számú épületben berendezett fényes helyisége ma nyitott meg a fővárosi íróvilág nagy érdeklődése mellett. A pompás helyiség rendelkezik minden kényelemmel, eleganciával, választékos izlésre valló párosulása a fényes berendezés s az új körigazgató otthona lesz az írói és hírlapírói világának.

Az ünnepély alkalmával a kör helyiségei egészen megteltek a régi s az ifjú hírlapírói és írói gárda tagjaival. A kört Rákosi Jenő hatóság beszédét nyitotta meg.

Beszéde elején a megalakulás előzményeit vázolta a végén pedig rendkívül érde-

kes színekkel esztelte a magyar zsurnalistika fejlődését, s hatásait a társadalmi és művészi előhaladást illetőleg.

A szép és tartalmas beszéd befejező része így szólt:

Annak a ténynek, hogy az írók és újságírók klubot alakítanak, a melyet elneveznek „Otthon”-nak, azt hiszem, benső összefüggésben kell lenni azzal az állással, a melyet írók és újságírók a társadalomban mai napig elfoglalnak.

Ha visszapiantunk a magyar sajtó és irodalom múltjára, azt tapasztaljuk, hogy ámbár foglalkozásunknak, száz éves rövid multunkban, nagy alakjai, hősei vannak, magát az író-mesterséget, magát az újságíró-mesterséget az egész időn át nem tekintették polgári foglalkozásnak, nem tekintették élethivatásnak; átmeneti foglalkozás volt az az illetőknek, akár azért, mert anyagilag nem volt kecsegtető, akár azért, mert erkölcsi jelentősége nem volt olyan, hogy nagyobb becsülgük öhajtsáit ki tudta volna elégiteni.

A legnagyobb, a ki a multban e téren feltűnt, látjuk, hogy végül miniszter, kormányzó és számvető lett. (Élénk felkiáltások: Eljen Kossuth Lajos!) A mikor már régen nem volt újságíró. A legkisebbnek is közöltünk nem az utja a becsülgá, hogy talán szerkesztő legyen, hanem az, hogy képviselő legyen valamikor az országgházban. (Derülttség.)

Mondom ez így volt; de az a törekvés, a mely e klub alakításában nyilvánul, nekem az látszik bizonyítani, hogy csak volt. Uj hangulat támad közöttünk, új állapot keletkezik. Ugy vagyunk vele, mint a madarak. A madarak is mikor raknak fészket?

Mikor kis keblükben egy, bár csak relatív állandóság érzése és vágya keletkezik. Éppugy a férfiak az életben, mikor látnak tüzhelytű alapításhoz?

Akkor, a mikor azt hiszk, hogy biztosítottak az életük és bizonyos állandóság kezdődik további sorsukban. Már most haza újságírók és írók keblében az a vágy támad, hogy otthon alapítsanak, hogy az eddigi klikkes elszakadás helyébe családi tüzhelyt teremtsenek, akkor ez én előttem azt bizonyítja, hogy mindinkább érvényre jutott az újságírók között az az érzés, hogy foglalkozásuk ma immár nem átmeneti többé, nemcsak grádus egy másik álláshoz, nagyobb díszhez, hanem polgári pályá, kenyér egy életre. (Gaz! Ugy van!)

Az újságírók ezental nem sátoros cigányok — egy-egy sátorja itt, egy-egy sátorja ott, (Derülttség) — hanem egy szervezett társadalmi osztály törekvéseivel bírnak és azért keresik maguknak a központot, az otthonát, a kristálylázódó helyet, a hol az osztály a maga képviselőit, érdekeiket ki-fejezőjét és őrzőjét meg fogja találni. — (Tetszés.)

Igy fogom én fel ezt a törekvést és bensőleg öhajtom, hogy így is legyen. Nincs más vágyam, mint hogy isten segítségével megadassék nekem az, hogy az önök támogatása mellett ezt a ma megalakult klubot ily értelemben a hírlapírók és írók erkölcsi érdekeinek organumává fejleszthessem (Eljénzés), hogy itt mindenki otthon és oltalmat találjon, hogy a szolidaritásnak, a közérzésnek és a szeretetnek bizonyos neme fejlőd-jék ki közöttünk. Nem kívánom az osztály-érdeket erősebben hangsúlyozni, de ez a közös érzés mégis kell, hogy magát az osztályt tömörítse, összetartsa; mert ha a demokratikus világban élünk is manapság, a társadalom tagoltasága osztályokra ma is meg van abban az értelemben, hogy a nagy társadalomban senki sem boldogul ma mint egyén, hanem csak tömörítve, összeállva egyestel-tekbe, közös erővel öhajta meg érdekeit és emelheti magát, együtt osztályával és az osztály által.

A megnyitó ünnepély után déli 1 óra-kor lakoma volt a nádor-utcai „Európa” szállodában, a hol a fővárosi író és hírlap-író világnak mintegy száz tagja találkozott. Az első felkuszóntott Rákosi Jenő mondotta az „Otthon” tiszteletbeli elnökei, gróf Csáky Albinra, Fialk Miksára, akiket, sajnos, gyengélkedés tartott vissza az „Otthon” megnyitó ünnepéről és Jókai Mór-ra. Még sok ügyes toszat mondatot, s azután a társaság visszatért az Otthon kellemes és barátságos helyiségeibe.

Repülő gép.

Amerikából fontos hír érkezik.

„Hiram S. Maxim, a genialis yankee, kinek érdemei villamos világítás és az is-mételő fegyverek tökélesbítése terén eléggé ismeretesek, nagy dologban töri most a fejét. Már több év óta foglalkozik egy repülő gép eszméjével, a mellyel óriási forradalmat remél előidézni nemcsak az ujkor hadviselésé-nek, hanem a népek közlekedésének módjain-ban is.

A gép jelenleg utban van Angolország felé, a hol komoly próbának lesz alávetve. Alakja hasonlít egy óriási selyemsárkához, erre lesz ráfűggesztve a hid, gépekkel és hajtósavarral felszerelve, a melyeknek fel-atlatozása segíti. Maxim meg van győződve róla, hogy a gép szerkezetével sikerült utá-nozni a madarak reptelési módját.

Hiszi, hogy gépe képes lesz óránként 100 angol mérföldet, vagy még többet meg-tenni a levegőben; béke idején óriási sze-mély- vagy teherrakományt szállítani, háború idején dinamitot vinni, a mellyel az ellen-ség lakóhelyeit kényelmesen tönkre lehet tenni. A legtudományosabb alapon kezdett Ma-xim eme munkájába.

Hideg vérről, papírral és ironnal a ke-zében számolt, lépésről lépésre haladva, sem-mi találmánrra fel nem tételezve és figyelembe véve minden láthatatlan akadályt, a mely meghiusíthatná vagy meglassíthatná sikerét.

Ő, a ki fegyvereket talált fel, melyek önműködően sütnék el 1000 töltést egy gé-pezet segítségével, melynek egyedüli hajtóereje a puská „rugása”: ő ismeri a nehézségeket a melyek egy találmány sikerének útjába ál-lanak.

Ő, a ki Edisonsnak utmutatója volt, a ki Westonnal kezettfogva haladt a járatlan uton, mely az elektromus világítás eredmé-nyes megvalósításához vezetett, tudja, hogy hogyan lehet feladni sikertelen eszméket és küzdeni új, magyarázhatatlan problémák mellett.

Jelenlegi newyorki látogatása alkalmá-val gépét részletesen elmagyarázta és leírá-sát eme szavakkal fejezte be: „Már eddig is 45,000 aranyat költöttem a gépre. Ha jól működik és én hiszem, hogy fog — egy nagy csomót szalmát vásárolok, reáírom, hogy „dina-mit”, aztán lehajtom az angol parla-ment fedelére és megyek az angol kormány-hoz megrendelésért.

Nincs eszköz, a mely e gép ellen ol-talmazhatna. Egy tonna glicerint hajít le akárhová és senki meg nem akadályozhatja ebben. Bemegy az ellenség országába és di-namitot dob a gázgyárakra, vízművekre, hi-

dakra, ezek a tárgyak azok, a melyeket meg kell semmisíteni.

A szegény baka helyett, a kinek pu-kával kezében kell megállnia a csata tüzé- a hatalmas urak, a kik a háborút csinálják, fogják húzni a rövidet. „Egy orosz tiszt a kinek elmagyaráztam a dologot, így véle-kedett: Ez meg fogja változtatni az egész világot egy fél év alatt.”

Levél.

K-Vásárhely jún 16.

A tavaszi rendes közgyűlés csak e hó 12-ére hivatott össze, nyilvánvalóan az okból, hogy az államosítási kérdés mellet felüljárni az alkalom tárgyalanná tésével. De nem sikerült. Alsófehérmegye közönsé-nek átírták a közigazgatás államosításának kérdésében, a tárgysorozatként egyik pontjá-lévén, az állandó választmány javaslata n-volt, hogy megbizik a törvényhozás bölcsé-ségében, s Somogy és Szathmár vármegyé-átíratát pártfogásra ajánlja. A Pótsa József főispán elnöke alatt kevés számban meg-jelen s jobbára hivatalnok státusból álló bizottság tagjai közül első sorban Szacsavay Sándor ügyvéd bizottsági tag nyitotta meg-vitát, egy szépen árgondolt, erős logiká-va vezettet, valóban a parlamentbe is be-illesztendő, melyben felhozza az önkormá-nzat előnyeit, s hosszú indokollással be-nyitott egy kérvényt, melyet a képviselőháza felterjesztetni kért a czélból, hogy a törvény-javaslat visszavonassék s a tisztségelők vá-lasztása fenntartassék. Ennek felolvasása után — a megében — mint magát kifejezé-mérsékelt ellenzéki elveket egyedül (?) kö-pviselő bizottsági tag Seethal Ferencz szólt fel az államosítás mellett, s annak hívének vallván magát — elfogadta — s felírat-terjesztést ajánlt. Rövid beszéde után Donáth József b. tag védelmezte az állandó választ-mány véleményét, s azt, magasabb állami szem-pontból — különösen a nemzetiségi kérdéssel-kifolyólag támogatta Deák Ferencz egyik mo-datának: „a házastér mindent fel kell áldoz-ni” alkalmazásával. Azonban se Seethal s Donáth beszéde lelkesedésre nem ragadt-senkit, jelétül annak, hogy a szívekben a tör-vénnyajvaslat erős fészket nem verhet. Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd, b. t. azon szempon-tból kiindulva, hogy Európában a törvény-hozások mindentütt oda törekednek, hogy a közszabadsági jogok kiszélesíthessék, az egy-neknek abban minél több jog biztosítását — mivel e törvényjavaslat éppen annak meg-szorítását czélozza, mint káros — azt nem fogadja el; erősen látja ő a magyar ál-lamot a nemzetiségi fondorkodások elfojtásá-n, s midőn látja, hogy Erdélyben éppen a nemzetiségek lakta vidékek képviselői lépnek ki a javaslatot támogató kormánypartból — k-nek az autonomia védelmére: akkor ha-zug ürtügynek, családoknak tartja ez argum-mentot, s ép ezért, az állandó választmány-javaslatát nem fogadja el, mely csak a gyám-kodás kinyomata semmi önállóság nélkül — nem akarja a megye törvényhatósága, mely dísz és fényes — az ezuttal létrejövendő gyám-lapjára nevet beírni — pártfogolja az auto-nomiát. Ugyanezt pártfogolta Veres Gyula is szakszerű fejtegetései során, Szentiványi főjegyző, és Donáth rövid viszonzválasza után Szacsavay Sándor zárszóval élt, s abban fé-nyesen czáfolta meg a felhozott érveket, hi-nem volt eset, hogy a választott tisztségelők kötelezőségeit híven nem teljesítsék, s visszautasítja azon indokot, hogy a v. tisz-tviselőkkel adminisztrálni nem lehetne. — Ji-visítsak első sorban az intézményt, ne ki-sírlézenek stb., hanem a meglevő intézmény-javításával erősítsék az önkormányzat. Mely

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA.”

1891. Junius 16.

Egy asszony hatalmában.

Angol regény.

A Górá szerzőjéről.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

III.

A Meta naplójának a folytatása

Csütörtök.

(Folytatás)

(7)

— Akkor hajlandó volnék azt gondolni hogy ön saját maga sötétítette el a világos-ságot, — monidám.

— Félttem, hogy megsértettem, mert ismét az ablakhoz ment; és én összeszedtem s félre tettem a kottákat, a zongorát lezárt-am, s kézi munkámat felvettem mielőtt visz-szatért. — Aztán egy futó pillantást vetve a dívánra hol az anyja még mindig aludt, halk hangon azt mondá:

— Ma este rossz kedélyem van; s a mi — félek — azt jelenti, hogy ha a szokott elővigyázattal nem élek, a családi baj meg-jelenését hozza maga után. — Chichester kisasszony jól hallottam-e, hogy anyám fel-szólította kegyedet, hogy holnap kocsiizzanak át Malsfordba?

— Igen; édes anyjának az a szándéka. — Miért?

— Mert megkérem kegyedet, hogy vi-gye el egy czádulámat Brothershöz a gyógy-szerésznek, s hozzon vissza tőle egy üveg mixturát, — ha ugyan nem lesz terhére. — De lássa, a maternek nem szabad megtudni, mert halálra gyötörné magát, s mindentől

borzasztó lehetőségeket képzelne. — Szegény anyámnak oly sok baja és bánata volt, sze-retném a mennyire lehet az aggodalomtól megkímélni.

— Azt hiszem igaza van, — monidám; és én reám mindig számíthat.

— Köszönöm — mondá halásan: — va-lahányszor szükségem lesz reá mindig eszébe juttatom ígértét.

— E pillanatban Dashwoodné felugrott a fekhelyéről, egy elfojtott kiáltással hallottat, s kétségbeesett mozdulattal emelte fel a két karját. Elféhéredett ajkai görcsösen mozgtak, mintha beszélni próbálna, de nem tudott, s vadul meresztette szemeit a vele szembe lévő falra.

— Pali egy pillanat alatt mellette ter-mett, megfogta mind a két kezét s erősen megszorította, míg lehajolva sajátaságos be-ható éles hangon azt mondá:

— Anyám, óbredjen fél! — Ez csak egy nehéz álom — egy lidércnyomás; Nézze, mind itt vagyunk körülte, és nincsen semmi bajunk!

— Mind? — mormogá az anyja. Mind — mind? — Nem egyik sípisen itten! — Nézd?

— Álljon fel anyám és nézzon körül, mondá Pali s lábára állította az anyját.

— Dashwoodné magához látszott jönni, arca természetesebb kifejezést nyert.

Azt gondoltam kezdé zavarodottan; de hirtelen elhallgatott.

— Sohse törődjék azzal anyám, hogy mit gondolt vagy helyesebben mondva álmo-dott válaszolá Pali jöjjön az ablakhoz.

— S a szobán keresztül félig vezette félig vitte az anyját, s az ablakot, kinyitotta. Amit a Dashwoodné nyirkos homlokát az éj-jeli hűs szellő érinté, fájdalmas vizíóját le-látszott megmozdítani.

— Mit mondtam és mit tettem? kérde-idegesen. Palim, rögtön fel kellett volna, hogy ébressz.

— Anyám felébresztette magát és min-kezt is! Soha sem hallottam ilyen fájdalmas sikoltást! Chichester kisasszony még most is meg van ijedve!

— És igazán úgy reszkettem mint a nyárfa levél. Mi oly csendesen voltunk mind a ketten, ne hogy ötlet háborítsuk; fejűnket össze dugva suttogva beszélünk, midőn hirtelen felugrott, s elriasztott bentünket egy-mástól.

Vajjon rosszat cselekedtünk? Vajjon nagyon bátran viseltem magamat? És ő va-lóban csak álmodott? e kérdéseket intéztem magamhoz: s az öntudatom által adott vá-lás egy új remegést hozott szívembe a nál-kül — hogy a régi aggályomat eloszlatta volna.

— Pedig Dashwoodné nem nézett rám neheztelőleg — s válasza gyors volt és vi-lágos.

— Pali mondá nem volt szándékomban Chichester kisasszonyt megijeszteni. Menj s kérj bocsánatot tőle.

Ekkor bátortalan és kissé erőltetett mo-solylyal közeledtem feléje.

— Csak megjárdtem monidám, de már nincs semmi bajom.

Azonban ha kegyed megengedi a szo-bámba megyek s lefekszem.

Menjen válaszolá, és nekem úgy tet-szett mint ha meglátszott volna könnyebbülni jó éjt folytatá s kellemesebb álmokat mint a milyenek az enyéme voltak.

Kezet nyujtott, de az oly hideg volt, hogy a lelkem is megfázott tőle, ekkor Pali kezembe adott a gyertyatartómat, s hálás szívvel távoztam.

— A lépcső alján át adta a csomagjai-mat, és a mint belmentem, azt gondoltam

lőmba, az én kedves kis öregemhez beszél-getve s azon csudálkozva, hogy mit fog majd Dashwood Paliól gondolni.

Félek, hogy sajnálni fogja létezését, de ha ő azt teszi, én nem osztozom sajnálkoza-sában mert Pali nagyon udvarias irányomban s tartok tőle hogy az öreg Cox gyengeségé-ben osztozom s egy kis fiatalaságot és vidám-ságot én is szeretek a ház körül. — Jó éjt édesem!

Szombat.

Tegnap Malsfordba kocsiutunk, és én átadtam a gyógyszerésznek a Pali levélét s egy nagy barna papírosba csomagolt négy szeg-letes tveget kaptam cserébe érte, melyet a többi csomagon közébe helyeztem.

— Midőn haza mentünk az ajtóban várakozott reánk; s a mint a kocsiból kise-gített jelentős pillantást vetett reám, mire én a fejemmel intrve válaszoltam, s a helyett hogy Jakabra várakoznám oda adtam a cso-magjaimat neki, hogy vigye az előcsarnokba.

— Chichester kisasszony — mondá ví-dáman — én azt hiszem, hogy maga pa-zar, — Mennyi pénzt költött el ma?

— Epen egy fél tallért — válaszolám.

— Ugy hát sokat kapott a pénzére.

— Mert meggondolva és megfontolva adtam ki mindom.

— Már látom. Maga szegény ember fele-sége kellene hogy legyen.

— Köszönöm — válaszolám tréfásan; de elég részem volt már a szegénységben, s ha férjhez találom menni, inkább gazdag férfit választok ha nem bánja.

— Bámulum az őszinteségét, és egy cseppet sem bánom, — mondá nevetve: de kérem ne feledje el a bevásárlásait,

— A lépcső alján át adta a csomagjai-mat, és a mint belmentem, azt gondoltam

magamban hogy oly jól vágyódó tekintettel nézett reám.

— Ót perc múlva a folyosón hallot-tam fűtyörészt, s kinyitottam az ajtót. — Rögtön oda jött, csendesen, lábujhegyen s kitartotta a kezét.

— Köszönöm, oh köszönöm, — mondá mohó suttogással amint a csomagot elvette: de nem felejtí el az ígértét?

— Anyám reménykedni kezd felettem kegyetlenség volna szegényt ismét kétségbe ejteni.

— Dashwood ur, én mondtam önnek hogy bizhat bennem; de úgy — egészen jól érzí magát?

— Szomorú jelentőséggel rázta meg a fejét háromszor egymás után.

— A láz a véremben van; mondá — érzem, hogy ereimben sebbessen kering-vér, — Ha egy pillanatra elereszteném a gyepőt, — meglátná, hogy mit értek alatta.

— Ha netalán az éjjel olyan hangokat ta-lál hallani, a mit nem tud magának megmagyarázni, kérem ne ijedjen meg; csak azt fogja jelenteni, hogy ötöt kedélyemnek egy-rohamától akarok megszabadulni.

— Nem tud szép csendesen megszaba-dulni tőle? kérdém.

— Nem; nem olyan féle baj az; — titokteljesen intrve távozott.

— Délben nem jelent meg; s midőn Dashwoodné aggályosan kérdezősködött Cox-tól, hogy mi a baj, Cox egész nyugodtan azt mondá, hogy Pali ur lefeküdt az ágyába és alszik, s különösen a lelke kötötte, hogy ne háborítsák.

— Láttam, hogy az anyja nyugtalan volt, mert az ő régi ideges modorában foly-tonosan az ajtót leste, és semmit sem evet.

(Folyt. köv.)

hatást keltett beszéde után főispán szavazására bocsátja a kérdést, s az államosítás kérdésében az állandó választmány indítványára felhívja a többséggel elfogadtatott. Tudni való volt ez, hisz nálunk az önállóság elve, nem szeretünk magunkat gondolkodni, meghajlunk minden kérdésben, ne hogy hazánkban, denuncziások legyünk! Szegény Háromszék megye — hová lettél?

EGY JELEN VOLT.

Az 1848 — 49. ereklje-muzeum.

Tegnap gyűlést tartott a muzeum igazgatósága a további teendőkről.

Mindenek felett örömmel konstatálták a szép számmal egybegyűlt tagok, hogy a helyi gyűlés óta ismét újabb és újabb tárgyak jelentek meg és küldettek be. Már kevés volt a gyűlés óta, hogy mind történelmi, mind kulturális tekintetből egy mindegyik felett drága és becses gyűjteményt találjon a közönség rendelkezésére.

Az elért eredmény a igazgatósági tagok további munkásságára ösztönzi. Lépéseket tesznek a Mátás-szoba átengedése a szülők kezébe, a gyűjtés iránti intézkedéseket, továbbá a gyűjtemény berendezését anyagi erő nélkül keresztülvinni nem lehet, a további munka folytatására pénzbeli adományokra kéri fel a közönség a saját útján.

Mind ez, mind egyéb, a muzeumba vonatkozó folyamatban levő ügy további vitelevel az elnökség megbízottai.

— n.

Az 1848 — 49. ereklje muzeum részére tett adományok.

A), okmányok, tárgyak, iratok: Egy 1848-beli törzstiszt a „Honvéd” című Kolozsvárt megjelent hivatalos lap 7 és 147. számát adományozta.

Székely Dénes a „Mározius 15-ke” cz. lap 225. számát a Branyiszköi útközet kőpét ajándékozta.

B), pénzesemlek.

Imreh Sándor volt Mátás huszár beiktatott: 16 db 100 frtos, 1 db 1 frtos, 1 db 30 kros, papírpénzt, 1 db. ezüst huszár 1848-ból, 1 db 6 kros ezüst váltópénzt, 1 db. 1 kros rézpénzt. Szabó József nagybirtokos Sz. Fenes 1 db 100 frtos, Csizhegyi Sándor Kolozsvárról 1 db 5 frtos bj. Jakab Lajos asztalos Kolozsvárt 4 db. 5 frtos, 1 db. 2 frtos, 2 db. 30 kros, 1 db. 15 kros papírpénzt; Bagaméri István iparos Kolozsvárt 5 db. 10 frtos, 9 db. 5 frtos, 3 db. 15 kros papírpénzt. Vizy Lajos Gyulafehérvár 2 db. 5 frtos papírpénzt. Bodor József kányádi lelkész a következő sorok kíséretében küldte az Ellenzék szerkesztőségébe gondosan megörözt Kossuth bankóit.

Mályan tisztelt Szerkesztőség! Az ellenzéknek értek és élvezetteljes cikkeit között különösen magára vett figyelmemet a márc. 15. iki események leírása, melyen hatván a lelkekre az 1848. iki történetek felemlítése.

De leginkább felkeltette érdeklődésemet az az örömdetes körülmény leírása, hogy a 48-i emlékek megöröztetésére muzeum rendeztetett.

Örömmel ragadom meg e kedvező alkalmat nálam is lévő ily emlékek beküldésére, midőn olvasom e becses lap cikkeit között, hogy azok még elfogadtatnak.

Kegyelettel őriztem azokat, mint szent erekljéket, melyekhez igen örömdetes, de épp oly keserű emlékek is csatoltak; de miniat tudom, hogy biztossabb helyük is van már: örömmel küldöm a tervezett muzeumba elhelyezés végett a rendező bizottság kezébe alá.

Ezen emlékek 1 db 100 frtos, 1 db 10 frtos, 16 db 5 frtos, a magyar kormány által kibocsátott papírpénzek, melyeknek illő helyre juttatásáért mintajutalékkal kérem a n. é. Szerkesztőséget, azon úszinte nyilatkozattal, hogy midőn bátorodom ez ügyben alkalmatlankodni: nem talokadás vágy, hanem azon meggyőződés vala irányadó, hogy ez utón legbiztosabban illő helyre jutnak a küldöttek.

Mály tiszteltetl levén a n. é. Szerkesztőségnek Kányád 1891.

BODOR JÓZSEF

ref. pap.

Pásztoróra.

— Rejtélyes történet. —

Tegnap este 9 órakor elsötétült a csillagos ég. Lomha vastag fellegek verődtek össze a magasba, melyekből hideg eső szibált alá, miközben a szél rejtélyesen zúgott. Sötét volt a városban, sötétebb a sétatérnek és legsötétebb az adósk sétányának egyik félreos zugában. A szél lassu zúgásából olykor — úgy rémlett egy ácsorgó rendőrnök — édes szerelmi ömlengések és szenvedélyes csókok gyors csattanása hangzott ki. De az éj sötét volt és nem lehetett látni semmit. A szél is tovább bugott aztán feliramodván a magasba, belekapaszkodott a nagy sötét felhő üstökébe s addig cibálta, míg levonszolta az ég fényes arcúlatárol.

Ekkor ismét fényesen ragyogtak a csillagok. A hold kidugta buksi fejét s leragygott a város utcáira, a sétatér gesztenyefáira és abba a sötét zugba, mely az adósk sétányának oldalán terül el.

Ekkor elhallgatott a szerelmi ömlengések lágy zenéje és nem hallatszék a szenvedélyes csókok csattanása, hanem látszott két alak, a kik egy harmadik elöl rémülve me-

nekülnek és hallék halk sikojs bokortépte ruha szakadása.

Minderre figyelmes lön az ott ácsorgó rendőr s midőn már a három alak eltűnt a messzeségben, odaállodván, körültekintett a csatatérnek, s ravasz vigyorgással szedte fel a következő corpos deliktiket.

Egy sétatöböt (a javából) egy kézelő, egy zsebkendő (a bett mely rá van ékesen hímelve, nem árulom el) 2 drb hajtt egy fél kesztyű és szétgázolt virág csokor.

Édes pásztoróra néma tanui ezek, melyből rejtélyt kombinálhat az eleven fantázia. Ám az én riportom itt véget ér.

(t. p.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 16.

— Az adó. Az elmúlt 1890-ik évi adókövető bizottsági tárgyalások befejezte után keletkezett és még eddigelő megadótatva nem volt üzletek, hasznahajtó foglalkozásoknak az 1892-ik év végeig érvényben maradó megadótatásáról készített III. osztályu kereseti adóajánlatok, az adóajánlatokká ellátva, a városi adóhivatal irodájában (bel-királyuteza minorita-atyák háza 15. szám, emelet), folyó évi junius hó 16-tól bezárólag junius hó 23-ig közszemlére kitéve vannak, hol is azokat mindenki megtekintheti, s az ő reá vagy másokra rovatni ajánlott adómenyiségekről tudomást szerezhet, s az őt vagy másokat illető adóajánlatokra nézve netáni észrevételeit megteheti. Ezen észrevételek a fenn kitűztött határidő alatt közvetlenül a királyi pénzügyigazgatóságnál (fapiacz, pénzügyi palota) írásban, — a határidő lejártá után pedig az adókövető bizottság előtt (városház, közgyűlési terem) lesznek előterjesztendők. Az adóbizottság tárgyalási napjairól hirdemény fog kibocsátatni.

— Vicem pro vice. A husárak nagy foku emelkedése miatt a kolozsvári lakosság kevésbé vagyonos osztálya a mérszárszékeket olyan árúhelyeknek kezdi tekinteni, a hol csak vagyonosabb inyeneczek számára mérnek különlegesség gyanánt hust. Ők maguk beérk tejjel, vajjal, túróval, sajttal, szóval, a mivel élő állatok ellátják a szegény embert. Még vasárnap is inkább a maguk nevelte majorságot keritik asztalukra, mintsem a mérszárszékekben vásároljanak drága áron pecsenyét. Ennek aztán meg van az a mérszársókra nézve rendkívül hátrányos következménye, hogy annak a husnak, a mit ez előtt könnyen el tudtak adni, most alig egy ötödreszt árulják el. E rosz üzlet dacára az adó nagy a mérszársókon, a nyár is kiveszi a maga zsoldját a több napig el nem kelt hus megromlása által, s a mérszársók mind összességben kénytelenek vonni üzletüket, egyik része azon is gondolkozik, hogy a nyári meleg napokra a hus árulását be is szüntesse. Ezek bizony elég szomorú dolgok mind a közönség mind a mérszársókra.

A honvédek instrumentuma.

Hogy a honvédeknek is saját külön zenekaruk legyen, arra az első lépést nem br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, hanem Czecz Péter tette meg. Czecz Péternek ugyanis volt egy rakás réz instrumentuma, a melyeket arra a célra szerzett volt be, hogy a másvilágra masiroztassa vele patiensit, — lévén Czecz Péter egyik temetkezési intézetnek tulajdonosa. Az instrumentumra nem akadtak valószínűleg szüflak, mire Czecz egyet gondolt és felajánlta Hild Gyula altábornagynak hangszereit a honvédség részére. Hild az ajándékot csak föltételeesen fogadta el, — úgy t. i. ha a legfelsőbb hatalmasságnak (br. Fejérvárynak) sem lesz ellenére. A miniszter beleegyezett s a napokban nagy diadalal szállították a honvédek saját külön hangszereiket a kaszányába. Próbálja meg Czecz Péter: ajándékozzon a szegény honvédeknek néhány ukatius ágyut is, hadd lássuk beleegyeznek-e a miniszter.

— A Széchenyi-tér hidelve felől során gránit járdát húznak. Helyes lett volna ezt a járdát a városfelől oldalon rakatni, először, mert ott sokkal roszabb a követet és másodsor, mert az ezzerre menő növendékek e soron mennek tornára, kik a sáros uton nagy mennyiségű srat visznek magukkal a terebebe, ott leverik, a miből por keletkezik s azzal egészségüket rontják. Reméljük a város ezt a járdát is kiegészíti melélt az iskola idény bekövetkezik.

— A Szamos parterődtését munkába veszik a hidelvei oldalon. A gránit és termés kövek elő vannak készítve, most vették munkába a földásás munkálatait. Kivették a régi facölöpöket, s az alap ásás bevégezése után megkezdik köböl építeni a part erőstítésére szolgáló szilárd falazatot.

— E. Kovács Gyula, a kolozsvári nemzeti színház kitétt művésze Erzsébetvárosra indul vendégzerepelné, hol jelenleg a Zoltán Gyula társulata működik. E. Kovács a következő darabokban lép fel: Kean Edmund Becstület, Bánk bán, Faust és Rákóczy. Hiszük, hogy Erzsébetváros művelt közönsége tömegesen keresi fel az alkalmából a színházat.

— A siketnémák intézetének. Weisz S Samu 5 frt, Bodor Jenő m. kir. erdőrendező 1 frt. adományt küldtek. Az intézet felügyelő bizottsága a neves szívt adakozóknak hálás köszönetét nyilváníttja.

— Miniszteri biztos. A kereskedelemügyi miniszter a kolozsvári kereskedelmi Akadémiára junius 22—27 ik napjain tartandó szóbeli zárvizsgálatokhoz miniszteri biztosnak Gá mán Zsigmond urat, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkárát nevezte ki.

— Erdészeti államvizsgák lesznek ez év őszén Budapesten, a kik le akarják tenni ezt a vizsgát, azok folyamodványukat junius végeig az államvizsgáló bizottság elnökéhez Bedő Albert orsz. főerdő-mesterhez kell hogy beadják. A vizsga napját később határozzák meg.

— Iskolai egészségügy. Hódmező-Vásárhelyt az orsz. egészségügyi egyesület főközlő határozatából a tanítók megméri az iskolás gyermekeket. Rovatos ivbe vezetik minden növendék neve után a következő számokat: testmagassága, súlya, a mell körfogata, a látási képesség távolsága jobb- és bal szemmel, betegség miatt mulasztott napok száma, továbbá lakás (kerület), az apa foglalkozása. Megjegyzések alatt következnek jegyzendők be: orruddultság, dadogás, nehéz halás. Némelyek a ruha súlyát is lemérik. E méréseket jövőre év elején és év végén kérik be a tanítóktól, hogy ezek nyomán az egészségre előnyös vagy hátrányos dolgokról kimutatást készíthessenek.

— A király Pécsétt. A király látogatására folyvást nagyban készülnek A városháza elé tervezett diadalkapu felállításán mint nekünk írják — serényen dolgoznak. A diadalkapu erkélyén jelmezes közönség fog helyet foglalni. A jelmezek összevalogatására Somogyi szinagógátót kérték föl. A dom felszentelése napján a szertartás ideje alatt senkit sem bocsátanak a székesegyházba. Dél-tájban, mint már írtuk, csendes mise lesz, melyben a király is megjelenik. Ekkor csak is beléptijegygyel lehet a székesegyházba jutni.

— Bányászok sorsa. Rövid pár nap alatt, — így írja brásói tudósítónk, — három szerencsétlenség történt a brásói bánya- és kohó-részvény-egylet bányában. Mind a három szerencsétlenség a kincstártól bérben tartott Deák-bányában történt. A hét elején egy muakás, a ki egy tárna szélén földmunkát végzett, beleesett a tárnába ásóját. A mikor a szerszámja után kapott, elvesztette az egyensúlyt, s maga is utána esett. Mindent megtettek a mentésre, maga a bányaigazgató vezette a mentési munkákat teljez 12 órá at szakadatlanul, de hiába. Mikor a lezuhant embert kihúzták, már halott volt. Megölte a bányalég.

— Új iparrészvény a piacon. A bécsi bank-egyesület piacra akarja hozni a brásói bánya és kohó-részvénytársaság részvényeit, melyeket még a múlt évben szerzett meg. E célból folyamodott a bécsi tözsde tanácsához, hogy rendelje el a részvények hivatalos jegyzését. Az emisszió tárgya 20,000 darab 200 forintos részvényből áll.

— Megmentett emberélet. A sors sajátoságos szeszélyéről tehet tanuságot Nagy Ferencz pákai tanító, a kirol nem régen írtuk, hogy Novában egy tüzéset alkalával a lángban álló szobából egy gyermeket kimentett. Most az ő életét mentette meg egyik barátja. A napokban ugyanis negyedmagával elment a Váliczkába fürdeni s elsőnek ő sietett a hűsítő habok közé; hirtelen beleesett magát a vízbe, de gyors állt a lábaiba s épen csak annyit ideje volt, hogy segítségért kiáltson, azután rögtön a víz alá merült. Brátkovics Henrik végrehajtó erre ráhástól utána ugrott, pár pillanat múlva rátalált s kivonszolta. A tanító már elájult, de szerencsére fél óra múlva már annyira magához jött, hogy hazavezethették.

— A baccarat-botrány. A Times írja, hogy a Gordon Cumming ősi kastélya, Altire szomszédságában levő Forbes skót város községi tanácsa elhatározta, hogy Gordon Cumminget, a mint feleségével a város határába érkezik, tünepélyesen fogadják s hivatalosan üdvözlők. A közönség lelkiismerete, úgy látszik, nincs megnyugtatta az esküdt szék ítéletével. A Times híre szerint a glasmorganshirei kongregacionálisisták s a birminghami egyháztanács hoztak legközelebb olyan tartalmu határozatot, hogy kárhóztatják a trónörökös kártya-szenvedélyét, melylyel a népek rosz példát ad s a közérköcsöket megrontja. Elhatározták egyttal, hogy e véleményüket megküldik a walesi herczegnek.

— Télelő — nyárbán. Viharok dülnek az országban minden felé. Ziláhon és a vidéken e hó 12-én a délutáni órákban óriási vihar dühöngött a szakadó zápor után először apró jég esett, később a jég 3—4 kilogrammos darabokban hullott a vetésre úgy Ziláhon mint a közel eső községekben kiszámíthatatlan károkat tett. A termények nagyon kis része volt biztosítva. A szegény népet nagyon érzékenyen sújtotta e csapá, sokan jutottak koldusbotra. — Lőcsei levelezőnk árrol értesít, hogy ott egészen télies az időjárás. A közt hóvihar volt s Király-hegy teljesen fehér lett. A növényzetben nagy a kár. A hőmérséklet tetemesen leszállott. Soborsinban pénteken valóságos ítélet napja volt. Az ég boltozata ebéd után egyszerre elborult mire néhány percze olyan szélvész kerekedett, hogy fákat tört ki. A

házakban gyertyát kellett gyújtani s oly rémtület keletkezett hogy a félnék asszonyok térdre esve az utolsó ítéletet várták. Nem-sokára valóságos fellegszakadás indult meg jéggel vegyest — Hasonló időjárás volt Csánádmege nem egy községben. Révéről írják hogy ott szintén rendkívül vihar volt e hó 12-én délután két órakor. A jég az egész termést tönkre tette, a sertéköndában a gyengébb sertéseket agyonverte s az apró baromfit is nagyon megdémálta. Százötven-száznyolcvan gramm súlyú darabok estek. Egy asszonyt félholtá vert a jég a mezőn.

— Nagy tűz. Krecsundes hunyadmege községében, mint nekünk írják, junius 11-én ismeretlen okból nagy tűz ütött ki. Az „Első erdélyi aranybánya-részvény társaság” több épület és belső berendezése lett a lángok marakék. A kár tetemes. Az épületek és elpusztult gépezetek biztosítva vannak.

— Tűz egy hajón: Queenstownból távirják: „A City of Richmond” gözösön, mely vasárnap érkezett oda New-Yorkból, utközben a gyapothból álló rakomány meggyulladt. A tűzet junius 8-án éjjelkor fedezték fel, mi az utasok közt nagy rémtületet keltett. Egész éjjel a tűz eloltásán fáradoztak, de eredménytelenül. E közben a csónakokat megrakták élelmiszerekkel. Reggel a „City of Richmond” vészjelére a „Counsellor” gözös segítségére ment a hajónak és mellette maradt, míg megjelent a „Servia” gözös, mely aztán a „City of Richmond”-ot Queenstownba vontatta.

— Lendvay-Latkóczyné elmebeteg, s az agg művésznő, a nemzeti színház hajdani dédelgetett kedvencét beszállították a budai megfigyelő osztályba. Lendvayné baja már régibb keletű, egy elesésnek a szomorú következménye. Lassan-lassan borult homály az egykoron ragyogó kedélyű asszony elméjére, csakhogy a fejlődő bajról alig is tudott valaki, mert az agg matrona az utóbbi időben senkivel se érintkezett, senkit se fogadott, csak egy fiatal cselédleányt tűrt meg maga körül.

— Expedíció a magyarok őshazájába. Gr. Zichy Jenő sárszentiványi uradalmából jelentik, hogy a kaukázusi expedíció megbeszélése céljából egybehitt értekezlet, melyre többen Szentiványra rándultak, igen érdekesen folyt le, sok tudományos ismeretet hozván felszínre. Azon népek meglátogatásáról van szó, kikkel eleink érintkezésben állottak, vagy nyelvi rokonságban vannak. Az ut irányára nézve abban történt megállapodás, hogy ugyanazon az uton indulnak az őshazába, melyen eleink — a krónikások szerint — bejőttek Magyarországra, t. i. Kiew alatt a kárpátokon át. Az expedíció a keletről fajlokatat szándékozik magával hozni. Az értekezlet legközelebb folytatja tanácskozásait.

— Egy Bükki Szilárd-fajta végrendelet. A Bécs melletti Badenben e hó 11-én egy Bükki Mária nevű 75 éves asszony hunyt el, aki két millió forintba becsült vagyonának felét jótékony célokra hagyta. Bőhm Mária, született Kohn-leány volt s férjének, egy gazdag bécsi, kohlmaktri kereskedőnek halála után áttért a katolikus hitre s Badenbe vonulva vissza, csöndes, majdnem remeteszerű életet folytatott. Éltében keményszívűnek tartották, mert jótékony célokra soha semmit sem adott s rendkívüli szigorussággal és ügyességgel tartotta össze vagyonát az utolsó garasig. A látszat azonban csalt mert a ridegnek vélt matrona csöndes, magános merengéseiben a szegények sorsán jártatta elméjét s holta után egy teljes milliót hagyott jótékonycélokra, — nagyobbára a szegények kórházairól gondoskodván.

— A babona. Alsó-Besenyőn, az ercsi uradalom egy pusztáján, a mult csőtörtőkön Csizmarek Istvánné Mária nevű leányával tengerit kapalgatott. A kukoricazöldön nagy fa van, melynek árnyékában többször megpihentek napjában. Uzsonna tájban egyszerre látományuk támadt, a fa lombja közt leereszkedett a szűz Mária, kin, mint mondták, kezdetben kék, később pedig ezüstszínű köpeny volt. Nem hiányzott a kis Jézuska sem a Mária karjáról. Azóta mind az anyán, mind a leányon szokatlan izgatottság uralkodik. Azt híresztelik, hogy angyal kíséri őket minden utójukban. A csudának híre ment s másnap már sokan zarándokoltak a csoda helyre. Azóta egész szeressziók keresik föl a híres akasztást. Már szigorú intézkedés történt a népáramlat megállítására.

— Folyóba zuhant vasuti vonat. A Jura-Simplon vasut basel-adelsbergi vonalán Mönchsteinhoz közel ma nagy szerencsétlenség történt. Mint egy berni távirat értesít, a Birsch folyón átvetett hid épen abban a pillanatban szakadt le, mikor egy vonat kereszttül haladt rajta. A vonat a folyóba zuhant. Eddig a szerencsétlenség részleteit még nem tudni, de attól tartanak, hogy sok ember vesztette életét.

— A bolgár fejedelem Alesut-hon. A „Székesfehérvár és Vidéke” azt újságolja, hogy a bolgár fejedelem szívtügyi indították arra, hogy Alesut-hon másfél napi pihenőt tartson. Ott tartózkodott ugyanis Alicé toszkánai nagyherczegnő Luiza leányával, a kit hir szerint nőül szeretne venni. Az Alesut-hon kastélyban a fejedelem tiszteletére nagy ebéd volt, mely alatt a bicskei cigánybanda, József főherczeg udvari bandája muzsikált.

— Érdekes vadásznapló. Estei Ferencz Ferdinánd főherczeg az 1883-ik év

óta pontosan feljegyezteti vadászatainak eredményét és naplójából kitétni, hogy ettől az időponttól kezdve az évi január elsejéig összesen 55,024 vadat ejtett el. Az érdekesebb tételekből közöljük a következőket. A főherczeg lött 5 virginiai szarvast, 573 dálnvadat, 348 őzet, 22 mouffont, 1694 vaddisznót, 21002 mezei nyulat, 3259 fehér nyulat, 5 medvét, 1 vadmacskát, 2 ázsiai sakált, 35 rókat, 32 borzot, 164 fajlakast, 11,689 fázánt, 9634 foglyot, 86 szalonkát, 4 vaddacsát, 49 kor-moránt, 1847 különböző sirályt, 123 ibist, 9 különféle sást, 73 keselyűt és sólymot, 1 flamingót, 1848 darab kisebb nappali és éjjeli ragadozó madarat stb.

— Nőnevelés Görögországban. Skordelli Aspasia atheni felsőbb leányiskolai igazgató kérdést intézet Delyanis miniszterelnökhöz, hogy beiratkozhatnak-e a nők az egyetemi hallgatók közé, ha kellő előkészítéssel bírnak. A miniszter azt felelte, hogy eddig nem volt szokásban, de törvény nem tiltja. E nyilatkozat óta a Skordelli intézetben tanítják a görög nyelvet és irodalmat, nevezetesen Homeron kezdve Euripidesig a kitünőbb szónokokat, történetírókat, bölcsészeket, továbbá facultativ a latint mindazon növendékeknek, a kik orvosok vagy jogtudósok akarnak lenni. Tanítanak továbbá egyház-, világ- és művészettörténelmet, mennyiségtant, természetant, vegytant, neveléstant, s az újabb idegen nyelvekből a francziát, németet és angolt. A weimari országgyűlés legújabb elutasított egy nögyimnasium felállítás érdekében hozzá intézet nögyesületi kérdést.

— Az oroszországi zsidóüldözés. A Times moszkvai levelezője írja, hogy az orosz statisztikában még a zsidóüldözés dolgában sem lehet megbizni. Az eddigi közlemények szerint már huszonegyszer zsidót kütték Moszkvából, holott tény, hogy Moszkvának soha sem volt több zsidó lakosa 17 ezernél. Ennek felét eddig kütték, a többi rendőri feltűgyelet alatt tartják. A mult héten a szmolenszki vasuti állomáson számlával kelttek utra a kiüldözött zsidók. Sokan, kik Moszkvában maradtak, azt az értesítést kapták a rendőrségtől, hogy rövidebb-hosszabb ideig még maradhatnak. Ismét sokan, kiknek el kell hagyni Moszkvát, miután hitelezett pénzüket behajtani nem tudták, megbuktak. A mult héten mintegy 12 zsidó kereskedelmi ház esett csődbe.

— Sándor szerb király Párisban. Sándor szerb király, mint Párisból írják, nemskára meg fogja látogatni ott lakó édes atyját, Milán exkriályt. Fogadására máris előkészületeket tesznek a bois de Boulognei sugáron levő híres palotában, melyet Milán naguri fényvel rendezett volt be a maga számára. A fiatal királyt sok mindenféle kedves meglepetés fogja ott érn. Lesz szép kis hátilova meg fogata s bizonyos hogy egybéként is mindent megszerez neki édes atyja, hogy minél jobban érezze magát. Sándor király nem sokáig lesz a franczia fővárosban. Valószínű, hogy pár hét múlva valami tengeri fürdőre utazik onnan édes apjával.

— A hőmérséklet különbsége városban és vidéken. Szakemberek foglalkoztak azzal a kérdéssel behatóan, hogy csakugyan tényleg hívősebb-e levegő a vidéken, mint a városban. Az észleletek eredménye az, hogy különbség van. Az egész éven át a közepes hőmérséklet nagyobb a városban, mint annak környékén vagy a távolabbi vidéken. Ez a hőmérsékletkülönbség azonban nagyon különféle és egykettő — 10 fok köz ingadozik. Kevésbé függ a város nagyságától, mint inkább a közeebbi környék fekvésétől. A különbségek maximumának időszaka szintén nagyon eltér s nemcsak a város helyzetétől, hanem sok más körülménytől is függ. Vannak városok, a melyekben nagyobb az átlagos hőmérsékletkülönbség, vagyis a vidék hőmérsékletéhez képest a többlet télen, mint nyáron, a mint ugyanis a falak és utcák felmelegedése és visszazugázó hője más és más. A városok helyi viszonyainak befolyása a hőmérsékletkülönbség megítélésére igen nagy, a miért csakis alkalmas helyeken elhelyezett hőmérők által mutatott fokok adnak megbízható értékeket. A napi hőmérséklet ingadozása a városban csekélyebb, mint a környéken vagy a távolabbi vidéken.

— A rabok Nesztora. Ez a czim illeti meg az olasz Nochiát, ki csak néhány nap előtt kapta vissza szabadságát, miután már 60 évet töltötte el a börtönben s az az egykori rablóvezér tettehetlen agyastyan lett. Még csaknem gyermek volt mikor megölt a gradoli-i podestát és ennek testvérét. Aztán Olaszország közpész részén rabolt és gyilkolt, úgy, hogy alig mult el még 14 éves mikor már legkegyetlenebb zsárvány hírbén állt, kinek lelket több gyilkosság terhelte. Végre a pápai zsandárok kezébe került. Halálra azonban nem ítélték, mert Orsini herczegét egyszer megszabadította egy rablótámadástól. Örökös fogságot kapott s napolyi börtönbe csukták. Hatvan esztendőig talán még nem érztek rabot, de Nochi a börtönben is újabb és újabb büntetéseket kellett időközönként. Egyszer megfojtotta a papot másszor agyonütötte a borbélyt. Így maradt 60 esztendőig a tömlőcz lakója. De most már olyan agy, hogy nem tartanak újabb gonosztevéitől.

— Afrikai tengerelatti táviró. A spanyol és német kormányok tengerelatti táviróvonala nézve kötétek egyezséget. A kábel spanyol része Bonytől Fernadó-Poig, a német pedig innen Kamerunig fog terjedni.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptalajozó:

MAGYARBY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy

BORSZÉKEN

a nyári fürdőidény tartamára

**EGY JÓL BERENDEZETT
DISZMŰ- és CSEMEGE-ÁRU
KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLETET**
nyitottam.

Továbbá, hogy a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszterium ideai 46,030. szám alatt kelt magas rendeletével

„Dohány- és Szivar-különlegességek m. kir. árudájá"-t

berendeznem engedélyezni méltóztatott.

Midőn a nagyérdemű közönségnek üzletem iránti jóindulatát kérem, — solid és pontos eljárásomról előre is biztosítva, — vagyok készséges szolgálatom felajánlásával:

Borszéken (Ditró), 1891. év június havában.

583. (1—4)

VERESS SÁNDOR.

ERDÉLY GYÓGYKINCSE!

„R É P Á T I“

rendkívül szénsavdús és legtisztább égvényes

GYÓGY-SAVANYUVIZ.

Az égvényes savanyuvizek gyöngye!

Átlagos alkáli- részek	натрий) bicarbonát	4.8241 gramm	
	littium	0.0261 „	
	borsavas natrrium	0.1124 „	
	összes szénsav 2007 kc	8.9449 „	
	nem illó alkatrészek	4.2825 „	1 liter vízben

Megbecsülhetetlen gyógyhatása: a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomorbetegségeknél, a húgyszervek összes bántalmainál stb.

Páratlan oldószert! Legkitűnőbb diuretica!

Savának szelíd hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bárki által folyton élvezhető.

Rendkívül deszénasavtartalmánál fogva — igen kellemes és tartós íze, valamint a nyelvre ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb italtál.

Legegészségesebb és legkellősebb borvíz.

A savanyuvizek pezsgője!

A „répáti“ savanyuvíz, ezen természetes és tiszta — a maga nemében bizonyára ritka — ásványvíz-kincs, minden ésszerű lóvának úgy is mint élvezet, úgy is mint gyógyital, a belső szervek összes bántalmait ellen lelkisímerrel a legmelegebben ajánlható.

Csupán egyszeri kísérlet elegendő a feletti lementetés becsületszerű belga-zolására!

A „répáti“ savanyuvíz mindig friss és teljesen miniatűrű 1/2 és 1/1 literes töltésben kapható KOLÓZSVÁRTT: J. B. MISSELBACHER, KÖNYV SÁNDOR és HERCZEG ALBERT urak kereskedéseiben, a legtöbb fűszerüzletben és minden vezetesebb vendéglőben, — valamint megrendelhető saját szétküldési rakományból: BRASSOBAN.

Tisztelettel

508. (13—20)

a „répáti“ gyógyforrás kezelője:

GYÖRGY JÓZSEF.

„Szíves figyelembe vétel végett.“

Tekintve ama sok esetben teljesen jogosult bizalmatlanságot, melyet a t. közönség a hirdetések iránt táplál, legyen szabad az alábbi ajánlatomnak azokkal való előnyös megkülönböztetését kérem, a mennyiben áruimat készpénzbeni bevásárlás folytán **bármely végeladásnál is olcsóbban adhatom**; ugymint:

Fél szőr ruhakelméket, méterenként 20 kr.
Dupla széles szőrkelmeket 35, 40, 50 krtól.
Mosó Cretonok és Voálokat 20, 23, 25 kr.
Legfinomabb mosó Levantlokat 30, 35 kr.
Egy nagy tömeg (3000) mosó Zeffireket csikos és különböző színekben, a ml eddig 40—50 kr. volt, most 28, 30, 35 kr.

Gyerek-napernyőket 35, 45, 50 kr.
Nagy napernyőket 80, 90 krtól.
Selyem napernyőket 1 frt 50 krtól.
Selyem esőernyőket 2 frttől.
Női fél cipőket 1 frt 80 krtól.
Egy nagy tömeg gyerek Trico-köntösöket 1 frt 50 krtól atb.

Ezekon kívül kaphatók:

Chiffonok, Szőttesek, Paplanyok,
Miederek, Nyári kesztyűk, Ingek,
Nyakkendők.

Mindenemű bélések és Szabó-czikkok.

Férfi ruhára való gypju-kelmék, melyekből jó szabóval rendelkezvén, egész rend öltönyöket felelősség mellett elvállalok. Valamint Női ruhák kiállítását is a legújabb divat szerint a legjutányosabban eszközölöm.

Resztlik minden időben kaphatók féláron.

A n. é. közönség szíves látogatását kéri

POSZLER GYULA NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT-ÜZLETE,

KOLOZSVÁRTT, BELHID-UTCZA 3. SZÁM.

581. (3—x)

UJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLÓZSVÁRTT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy **Kolozsvártt, főter 13. sz. alatt** (Báró Wesselényi-házban)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékiileg bejegyzett czég alatti

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénz nemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.
Kisorsolt értékpapírok és mindenemű kamatszelvevények beváltása.
Nyememények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvevényekkel való ellátása.
Utaltványok kiállítását a külföldre bármely értékben.
Igervények elárusítása.

514. (42—60)

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsmind kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetéseim azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

ELŐPATAK

GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállításán kitüntetétt gyógyvízzel Európa leghíresebb bálneológusai által az eddig elismert égvényes vasas savanyuvizek legelőjének jelentetett ki.

Az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségeknél bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés és a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzában, altesti vérbőrségben, vérpan-gásban, aranyérben, rászékör és kedélykórban, máj- és lépda-ganatokban, az epe kivezető csőveinek hurutos bántalmaiban, eárgaság-ban, epekövekben, a poszgerj s váltólázakból származott lépda-gonál, fejlődési sápkórban és ezen alapuló hószám zavarokban, s külö-nösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő-lerakódás s húgykő ké-pződéseknel, a méh idült tömüléseinel, dagainál, fehér folyás s ren-detlen havazásnál, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csúzbajokban.

Az ásványvíz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvíz-fürdők, friss kecske-tej, savó, hidegvíz-gyógymód, massage, évéd tornaszat áll az azt igénylők rendelkezésére.

Vannak fürdőorvosok, gyógytár, távirlda, posta. 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 50 krtól fennebb; az étter-mekben nagyon jutányosan ékezhetni. Szórakozásul vannak: par-kok, erdel sétányok, olvasó-, zongora- és társalgó-termek, torná-szat, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások, ugyisintén egy első rangu cigány-zene.

Vagyontalan betegek hatóságl ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármely irányban jövő gyógyvendégek a földvári vasut-állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társas-kocsik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin személyenként 1 frt 20 kr., egy magánkocsiórt 3 frt fizetendő.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1891. évi május hó 15-én.

522. (9—x)

A fürdő-igazgatóság.